

Belg in België, Turk in Turkije

Het was een verrassende beslissing die de ethische commissie van de Parti Socialiste vrijdagochtend na een vergadering nam. Emil Kir, de burgemeester van Sint-Joost-ten Node, wordt uit de partij gezet. Een dergelijke strenge sanctie had niemand verwacht.

De partij stond voor een enorm dilemma inzake Kir. Die is van Turkse afkomst, net zoals heel veel inwoners van de kleinste Brusselse gemeente. Bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen behaalde hij 48 procent van de stemmen. Bij de federale verkiezingen was hij in zijn eentje goed voor maar liefst een vijfde van de Brusselse PS-stemmen.

Dat maakte Kir almachtig, ook al druisten zijn standpunten recht in tegen die van zijn partij. Zijn sympathie voor de Turkse president Recep Tayyip Erdogan was bekend.

Kir zei ooit: 'In België Belg, in Turkije Turk'. Hij ontkende de Armeense genocide en sympathiseerde al jaren met de extreemrechtse Turkse partij MHP. Kort geleden ontving hij een delegatie van Turkse burgemeesters, van wie ook twee tot die MHP behoorden.

De PS deed jaren de ogen dicht voor het openlijk geflirt van Kir met de Turkse extremisten. Tot een militair het niet meer aan kon zien en een interne klacht indiende. De zeer gerespecteerde Simonne Susskind riep op Kir uit de partij te zetten. Kir klaagde dat hij het slachtoffer was van 'racistische lynching en turkofobie'.

In de PS beseffen sommigen nu dat de strategie die Philippe Moureaux in de jaren negentig aan zijn partij opdrong op haar limieten botst. Moureaux zag dat het Brusselse Gewest steeds multicultureler werd. Hij zag er een kans in om het verloren proletariaat als traditioneel socialistisch stemmenreservoir te vervangen door allochtone Brusselaars. De samenstelling van de bevolking in de wijken werd gedetailleerd bestudeerd, en overeenkomstig daarmee werden kandidaten aangezocht.

Dat gebeurde niet altijd even zorgvuldig. Het stemmenpotentieel van iemand woog zwaarder door dan diens getrouwheid aan partijstandpunten. Dat leidde al in 2006 tot een gênant probleem toen op de PS-lijst in Schaarbeek een notoir lid van de Turkse extremistische Grijsse Wolven opdook.

Ene anonieme bron verzuchtte in Le Soir dat men had gedacht dat Kir zou uitgroeien tot een rolmodel van de perfect geïntegreerde Brusselaar van allochtone afkomst. Het werd stilaan duidelijk dat hij dat allerm minst is en dat dat ook nooit zijn bedoeling was. Kir wist dat hij zich alleen van de eeuwige macht kon verzekeren door zich te richten tot zijn eigen gemeenschap.

Wekenlang had Kir hautain geweigerd om te reageren. Pas vorige week sprak hij, maar verontschuldigen kreeg hij net uit zijn mond. Hij verklaarde alleen dat hij zou blijven strijden tegen extreem rechts. De nationalistische Turkse burgemeesters veroordeelde hij niet. Dat zou hem waarschijnlijk te veel kritiek hebben opgeleverd in Turkse kranten.

Zo kon de ethische commissie eigenlijk niet anders dan hem uit de partij zetten. Temeer omdat de PS ooit met een Waalse schepen hetzelfde gedaan had, omdat die racistische tweets de wereld had ingestuurd.

De harde beslissing heeft alles te maken met de interne strijd bij de Brusselse socialisten. Rachid Madrane, de voorzitter van het Brussels Parlement, bleef Kir verdedigen. Madrane is de rivaal van de Brusselse PS-voorzitter Ahmed Laaouej. Die vreest samen met de Brusselse burgemeester Philippe Close dat Kir misschien electoraal goud waard is in Sint-Joost, maar in andere Brusselse gemeenten de PS meer en meer het imago heeft van een partij die gedomineerd wordt door allochtone sterkhouders die alleen rekening houden met de eigen gemeenschap. Dat zou het zetelverlies van de partij bij de jongste verkiezingen kunnen verklaren.

De strijd tegen extreemrechts staat in steen gebeiteld bij de PS. Laaouej had onlangs de PVDA verweten het cordon tegen Vlaams Belang te vebreken, toen PVDA-voorzitter Peter Mertens met zijn

Vlaams Belang-tegenhanger Tom Van Grieken in debat ging. Laaouej dacht daarmee de concurrent PVDA te kunnen raken. Maar door zijn uitval kon hij niet anders dan ook Kir te veroordelen.

Het electoraal opportunisme van de PS, waarvan Kir zo lang heeft geprofiteerd, heeft het moeten afleggen tegen de ideologische rechtlijnigheid van Laaouej, die in de eerste plaats tegen Vlaams extreemrechts gericht is. Het is ironisch dat de Turkse Belg Kir daar nu het slachtoffer van is.

Lucas Vander Taelen *Freelancejournalist en Regisseur*